

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Факультет філології

Затверджена на засіданні

Вченої ради Факультету філології

Протокол № 4 від “13” грудня 2019 р.

Декан

Р.Б. Голод

**ВИРОБНИЧА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА:
програма та методичні рекомендації**

Для студентів Факультету філології

Спеціальність	<i>014 Середня освіта</i>
Спеціалізація	<i>014.02 Мова і література (польська)</i>
Спеціальність	<i>035 Філологія,</i>
Спеціалізація	<i>035.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська</i>

Івано-Франківськ – 2019

Затверджено Вченою радою Факультету філології ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника»

Протокол № 4 від 13 грудня 2019 р.

Укладач:

канд. філолог. наук, доцент кафедри слов'янських мов **Лазарович О.М.**

Рецензенти:

Мартинець А.М., канд. педагог. наук, доцент кафедри світової літератури та порівняльного літературознавства ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Мельник Я.Г., канд. філолог. наук, професор кафедри загального і порівняльного мовознавства ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма виробничої навчально-виховної педагогічної практики	6
<i>I. Завдання виробничої навчально-виховної педагогічної практики</i>	6
<i>II. Зміст діяльності студентів під час виробничої навчально-виховної педагогічної практики на III курсі</i>	6
<i>III. Індивідуальні завдання</i>	8
Організація виробничої навчально-виховної педагогічної практики	8
<i>I. Керівництво виробничою навчально-виховною педагогічною практикою</i>	8
<i>II. Оцінювання залікових уроків студентів-практикантів та практики в цілому</i>	10
<i>III. Підведення підсумків практики</i>	12
Методичні поради	13
<i>I. Схема аналізу уроку</i>	13
<i>II. Методичні рекомендації щодо підготовки і проведення уроків польської мови</i>	15
<i>III. Зразок ведення Журналу обліку роботи групи</i>	17
<i>IV. Зразок ведення Щоденника студента</i>	20
<i>V. Статистичний звіт</i>	23
<i>VI. Словник найбільш вживаних польсько-українських слів і зворотів, які використовуються на уроці</i>	24
Література	33

ВСТУП

Виробнича навчально-виховна педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього кваліфікаційного рівня „бакалавр“, і має на меті набуття студентами загальних та фахових компетентностей, закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок й умінь згідно спеціальності. Педагогічна практика невіддільна від навчального процесу, оскільки в школі студенти через спілкування з учнями та педагогами набувають уміння використовувати уже раніше набуті знання у конкретних психолого-педагогічних ситуаціях.

1. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика для студентів III курсу спеціальності *014 Середня освіта, спеціалізації 014.02 Мова і література (польська)* та спеціальності *035 Філологія, спеціалізації 035.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська* проводиться у VI семестрі і триває 6 тижнів – 270 год. (9 кредитів). Студенти проводять уроки в середніх класах з польської та української мов і займаються виховною роботою, частково можуть проводити уроки з літератури.

2. Студент-практикант повинен:

- приходити на практику кожен день до початку уроків;
- перебувати у школі не менше 6 годин;
- вивчати багатогранну роботу школи;
- ознайомитися з учнівським колективом;
- вивчати специфіку роботи у закріпленому класі;
- відвідувати уроки вчителя-предметника;
- відвідувати уроки інших студентів-практикантів;
- брати участь в обговоренні уроків.

3. На виробничій навчально-виховній педагогічній практиці студенти мають не тільки застосувати і закріпити теоретичні знання з фахових дисциплін, а й оволодіти прийомами і методами навчально-виховної роботи з учнями,

ознайомитися з новими освітніми технологіями навчання і вихованням учнів та вивчати передовий досвід роботи вчителів.

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

I. Завдання виробничої навчально-виховної педагогічної практики

До початку виробничої навчально-виховної педагогічної практики студенти уже набули теоретичні знання з профільюючих предметів, оволоділи методикою викладання предметів, ознайомилися з структурою навчальної та виховної роботи в школі, методами та прийомами виховної роботи, а під час педагогічної практики студенти повинні навчитися застосовувати набуті знання. Тому педагогічна навчально-виховна педагогічна практика передбачає:

- формування професійних якостей майбутнього вчителя, активної життєвої позиції, поваги до професії вчителя, вміння спілкуватися з дітьми;
- формування професійних компетентностей, які необхідні для успішної роботи в умовах сучасної школи;
- встановлення зв'язку теоретичних знань з практикою, застосування знань, вмінь та навичок в навчально-виховній роботі;
- ознайомлення з передовим досвідом роботи вчителів-предметників та класних керівників;
- оволодіння сучасними методами і прийомами викладання польської та української мов із врахуванням конкретних умов школи, рівня володіння мовою, вікових особливостей учнів;
- формування творчого підходу до педагогічної діяльності.

II. Зміст діяльності студентів під час виробничої навчально-виховної педагогічної практики на III курсі

Студенти уже відвідували школу під час лабораторних занять з методики викладання польської мови, брали участь в обговоренні уроків, складали плани-конспекти уроків, спілкувалися з учнями та вчителями.

Педагогічна практика передбачає активну діяльність студента, яка скеровується на:

- ознайомлення з системою навчально-виховної роботи в школі, з педагогічною лабораторією вчителя-словесника, з методичними матеріалами кабінету польської та української мов, знайомство з колективом учнів класу;
- вивчення програм з польської та української мов, тематичних планів, планів позакласної роботи з вказаних предметів;
- ознайомлення з методичними посібниками, матеріалами з позакласної роботи, досвідом вчителів-предметників, занесеним до картотеки передового досвіду вчителів міста;
- визначення форм і змісту роботи з польської і української мов в конкретних класах;
- ознайомлення з планом роботи класного керівника як основи для складання плану виховної роботи з класом;
- проведення навчально-виховної і позакласної роботи.

Весь період проходження практики умовно можна поділити на три періоди:

– *I тиждень* – пасивна практика, яка передбачає підготовку до навчально-виховної діяльності, складання індивідуального плану роботи на весь період практики; визначення тематики і термінів проведення уроків, аналіз відповідних розділів програм і підручників; складання тематичного плану з профільюючих предметів; вивчення додаткової наукової, навчальної та методичної літератури; визначення тематики позакласних заходів з предмету, розробка планів їх проведення; відвідування уроків вчителів-предметників та інших уроків з метою вивчення класу; участь в аналізі відвіданих уроків; оформлення індивідуального щоденника педагогічної практики;

– *з II тижня і на протязі всієї практики*: розробка поширених планів-конспектів уроків; підготовка дидактичних матеріалів та наочних

посібників; підготовка і проведення уроків з польської мови (літератури), української мови (літератури); відвідування та аналіз уроків інших студентів-практикантів; підготовка та проведення позакласних заходів з предмету та відвідування заходів інших студентів, їх аналіз; індивідуальна робота з учнями; допомога вчителям в оформленні навчального кабінету; спостереження за визначеним на початку практики учнем та написання психолого-педагогічної характеристики на нього;

–*на останньому тижні*: окрім основної діяльності – оформлення звітної документації; участь у засіданні педагогічної ради.

Завершується практика підготовкою та участю у підсумковій звітній конференції на випусковій кафедрі.

III. Індивідуальні завдання (одне на вибір)

1. Скласти тести до будь-якої теми з орфографії польської мови.
2. Зробити огляд науково-методичних філологічних журналів та скласти бібліографічний показник з відповідних тем, які вивчаються у школі.
3. Виготовити зразки наочних посібників з граматики польської та української мов (2 теми на вибір).
4. Підібрати тексти різного типу диктантів: контрольний, з творчим завданням, словниковий, вибіркового.
5. Скласти короткий лінгвістичний словник школяра (відповідно до тематичного плану) для певного класу.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

I. Керівництво практикою

Навчально-методичне керівництво і виконання програми педагогічної навчально-виховної практики забезпечують кафедра слов'янських мов, кафедра світової літератури та порівняльного літературознавства, кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика та кафедра соціальної психології та психології розвитку.

Керівник практики від факультету – фахівець із числа досвідчених викладачів-методистів керує практикою студентів у школі. В його обов'язки входить:

- проведення настановчої і підсумкової конференцій з організація педагогічної навчально-виховної практики в школі;
- організовує розподіл студентів на педагогічну практику у школи міста;
- оформляє направлення для студентів-практикантів у школи; забезпечує студентів-практикантів необхідними документами: ознайомлює з програмою практики, подає зразки оформлення щоденника обліку роботи групи та індивідуального щоденника студента;
- організовує зустріч студентів-практикантів з дирекцією школи, вчителями-предметниками та класними керівниками;
- на основі даних, одержаних від старост підгруп (на протязі першого тижня), складає зведений графік практики (розклад уроків, місце і дні пробних залікових уроків, виховних та позакласних заходів);
- перевіряє звітну документацію і подає загальний звіт про наслідки проведення практики університетському керівникові;
- виставляє підсумкову оцінку за педагогічну практику із врахуванням виконання всіх видів завдань практики.

Керівники-методисти від профілюючих кафедр:

- спільно з дирекцією школи розподіляють студентів-практикантів за класами;
- беруть участь у настановчих і підсумкових нарадах щодо організації педагогічної практики;
- надають студентам методичну допомогу у підготовці до уроків, позакласних заходів, затверджують конспекти пробних і залікових уроків;
- відвідують уроки студентів-практикантів, беруть участь у їх обговоренні, оцінюють їх;
- знайомлять студентів-практикантів з досвідом роботи вчителів школи;

- проводить разом із спеціалістами з безпеки життєдіяльності інструктаж з охорони праці і техніки безпеки.

Старости підгруп назначаються керівником практики у кожній школі. Він здійснює:

- 1) загальну організацію педагогічної практики: передає студентам та працівникам школи необхідні інструктивні документи, інформує їх про наради, збори, консультації; виконує розпорядження керівника практики і методистів;
- 2) впродовж *першого* тижня практики передає фаховим методистам та керівнику практики розклад уроків та місце їх проведення, розміщення класів; дані про вчителів-предметників та класних керівників, за якими закріплені студенти;
- 3) забезпечує ведення журналу обліку проходження студентами педагогічної практики. Дбає про те, щоб щоденник завжди знаходився в учительській або місці, визначеному дирекцією школи.

II. Оцінювання залікових уроків студентів-практикантів та практики в цілому

Студент не допускається до проведення уроку без плану-конспекту, який має бути узгоджений з методистом або вчителем-предметником за день до проведення уроку і підписаний ним.

Оцінювання уроків студентів-практикантів здійснюється згідно з такими критеріями:

Оцінка „відмінно“ ставиться, якщо студент продемонстрував бездоганне володіння навчальним матеріалом, методично правильно його подав, досяг визначеної мети уроку, виявив уміння самостійно і творчо готуватись до уроку, продумав урок до деталей, найефективніше використав необхідні для кожного етапу засоби навчання, вміло вирішував проблеми розвитку та виховання учнів.

Оцінка „добре”: студент продемонстрував достатньо добре володіння навчальним матеріалом, володіє методикою, але допустив окремі незначні помилки при визначенні структури уроку, підборі методів навчання, вмів тримати дисципліну на уроці, але не завжди активізує увагу всіх учнів. Можливі окремі неточності в методиці викладання (неточність у використанні наочних посібників, відсутність коментарів при оголошенні домашнього завдання, мотивації оцінювання учнів), які суттєво не вплинули на хід уроку.

Оцінка „задовільно” ставиться, якщо студент частково досяг поставленої мети, а, отже, допускав багато неточностей під час проведення уроку, не виправляв помилки у відповідях учнів чи на дошці, переважало монологічне ведення уроку, в учнів не було зацікавленості, а, як наслідок, погана дисципліна, недостатньо підготовлений, не дуже добре орієнтується в матеріалі і в кінці уроку уже погано орієнтується в тому, що повинен робити. На уроці працював не з цілим класом, а з окремими учнями.

Оцінка „незадовільно” ставиться тоді, коли студент не досяг поставленої мети уроку, допускав грубі помилки в методиці проведення уроку та в поясненні фактичного матеріалу, на уроці незадовільна дисципліна через різні недоліки у роботі студента. Практично, студент не був готовий до уроку.

Оцінюючи позакласну і виховну роботу потрібно враховувати різноманітність використаних форм та систематичність їх проведення. При цьому аналізується самостійність і творчість студентів у підготовці заходу, активність учнів, його результативність, виховне значення та якість оформлення звітної документації.

Окремо оцінюються результати діяльності з вивчення психолого-педагогічних особливостей учня (психолого-педагогічна характеристика на учня).

Оцінювання методичної роботи передбачає аналіз умінь:

– методично правильно проводити уроки, аналізувати їх;

- складати тематичне та інші види планування;
- проводити самоаналіз педагогічної діяльності;
- уміння обґрунтовувати свою точку зору в дискусіях;
- виконувати навчально-дослідне завдання;
- вивчати та узагальнювати педагогічний досвід учителів.

Загальну оцінку роботи студента включає оцінювання за індивідуальний письмовий звіт студента-практиканта та індивідуальне завдання. Вона виставляється у кінці практики, враховуючи усі види діяльності, які перераховані вище. При цьому враховується рівень сформованості компетенцій, якими повинні оволодіти студенти за період педагогічної практики, добросовісність виконання студентами-практикантами доручень учителів та методистів, участь в оформленні кабінету, виготовленні наочних посібників та дидактичних матеріалів, якість оформлення звітної документації.

Студенту, який не з'явився на практику з об'єктивних причин чи отримав „незадовільно“ за педагогічну практику, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених вищим навчальним закладом. В разі повторного незарахування практики студент відраховується з вищого навчального закладу.

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначення стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

III. Підведення підсумків практики

Після закінчення термінів практики студенти звітують про виконання програми практики. Студент у перший тиждень після закінчення практики подає на кафедру таку звітну документацію:

1. Письмовий звіт, ідписаний студентом-практикантом.
2. Характеристика, підписано безпосередньо керівником від бази практики (директор школи, вчитель-предметник, класовод) з оцінкою зп практику.

3. Поширений конспект залікового уроку з польської та української мов (підписаний вчителем-предметником).
4. Індивідуальний щоденник спостережень.
5. Індивідуальне завдання.
6. План-конспект позакласного заходу з предмету (підписаний вчителем-предметником).
7. План-конспект виховного заходу (підписаний класоводом).
8. Психолого-педагогічна характеристика на учня.
9. Щоденник обліку роботи студентів-практикантів (здає староста підгрупи).

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

I. Схема аналізу уроку:

Організаційна структура уроку

1. Яка мета проведеного уроку, чи правильно вона була поставлена.
2. Правильність формулювання теми.
3. Яке місце цього уроку в системі інших (з певної теми, розділу).
4. Тип уроку, його структура, чим відрізняється структура проведеного уроку від попередніх і чи доцільна була така структура.
5. Якщо були відступи від плану уроку, то чим вони були зумовлені і чи оправдали себе.
6. Чи рівномірно був розподілений час; чи зберігся потрібний темп уроку: якщо був порушений, то чому.

Зміст уроку

1. Науковість викладу матеріалу: чи були правильні визначення, формулювання правил, чи допускалися помилки в термінології.
2. Співвіднесеність теоретичного і практичного матеріалу. Забезпечення єдності теорії і практики.
3. Правильність відбору матеріалу на уроці. Які вправи використовувалися: їх відповідність темі, типу уроку.

4. Які тексти використовувалися на уроці: їх доступність для розуміння учнями, зміст, наявність граматичних форм чи орфограм, які вивчалися на уроці.
5. Як використовувалась наочність, технічні засоби навчання, аудіо- чи відеотехніка.
6. Зв'язок між матеріалом, який подається на уроці, з попередніми умовами. Які форми опитування учнів використовувалися на уроці.
7. Характер завдань, які учні повинні виконати вдома.
8. Як на уроці здійснювався розвиток мислення в учнів.
9. Ступінь активності учнів; зацікавленість уроком і дисципліна.

Методика проведення уроку

1. Методика проведення різних частин уроку: подання нового матеріалу, закріплення набутих навичок, перевірка домашнього завдання.
2. Поєднання колективних та індивідуальних форм роботи на уроці.
3. Засоби активізації уваги на занятті.
4. Правильність оцінювання знань учнів. Кількість виставлених оцінок, їх мотивація.
5. Підведення підсумків уроку.

Характеристика ділових якостей вчителя

1. Поведінка вчителя на уроці: вміння триматися перед класом, мова вчителя, вміння охоплювати увагою весь клас.
2. Педагогічний такт вчителя, взаємостосунки вчителя з учнями, стиль у роботі.

Загальні висновки

1. Чи досягнута мета уроку, якість знань і навиків учнів, свідомість засвоєння матеріалу.
2. Які недоліки або особливості привернули увагу.
3. Загальне враження від уроку. Поради та методичні вказівки

II. Методичні рекомендації щодо підготовки і проведення уроків польської мови

Temat lekcji: musi być sformułowany na początku lekcji. Odstępstwo od tej zasady może wystąpić na lekcji problemowej. W tym wypadku na początku lekcji zostaje postawiony problem, który uczniowie mają rozwiązać, natomiast temat zostaje sformułowany później.

Cele lekcji: poznawczy (który prowadzi do powiększenia wiedzy ucznia), kształcący (który doskonali jego umiejętności), wychowawczy (ma za zadanie rozwijać osobowość uczniów, pogłębiać ich świadomość językową, a także rozumienie podstaw humanistycznych)

Metoda nauczania: problemowa, podająca, oglądowa, heurystyczna

Pomoce naukowe: materiał do pracy – teksty, ćwiczenia z podręcznika, diagramy, mapa, plansze

Przebieg lekcji

(z podaniem czasu przeznaczanego na poszczególne etapy pracy)

Struktura lekcji zależy od typu lekcji ze względu na ich funkcję dydaktyczną:

- opracowanie nowego materiału;
- utrwalenie wiadomości i umiejętności;
- kontrolowanie i sprawdzanie stopnia opanowania materiału

I. Wprowadzenie. Stworzenie sytuacji problemowej. Rozwiązanie problemów.

II. Opracowanie nowego materiału.

III. Utrwalenie materiału. Na tym etapie lekcji mogą być zastosowane różne formy organizacyjne:

- praca zbiorowa, czyli praca z całą klasą;
- praca w zorganizowanych stałych zespołach uczniowskich;
- praca w grupach jednorazowo zorganizowanych;
- praca indywidualna (każdy z uczniów samodzielnie wykonuje odrębne zadanie);
- praca jednostkowa (każdy z uczniów wykonuje jednocześnie to samo zadanie).

*IV. Kontrola osiągnięć uczniów. Funkcja kontroli: w stosowaniu do ucznia kontrola pełni funkcję motywacyjną – wyrabia jego poczucie obowiązkowości, mobilizujące do systematycznej pracy; dla nauczyciela jest podstawą diagnozy w zakresie efektywnego stosowania przez niego sposobów pracy s kierunku dalszych stsań, a również podstawą wystawienia oceny uczniom. Cechy kontroli: kontrola powinna być: a) prowadzona systematycznie, tzn. równomiernie prowadzona w przeciągu roku; b) bieżąca, okresowa i roczna; c) zróżnicowana pod względem formy (wypracowania pisemne, recytacja); d) pozytywnie przyjmowana przez ucznia jako miernik ich osiągnięć. Rodzaje kontroli: 1) kontrola *ustna* (zadawanie pytań na które uczniowie ustnie odpowiadają). Kontrola ustna ma miejsce na: a) lekcjach wprowadzenia nowego materiału w części początkowej lub w końcowej; b) lekcjach powtórzeniowych, przeznaczonych w całości na powtórzenie i jednocześnie kontrolę. 2) *wypracowania* (opowiadanie twórcze i odtwórcze, list, charakterystyka, opis, sprawozdanie, reportaż, notatka, referat); 3) *dyktanda*; 4) *kartkówki* (5–10 min.); 5) *testy*; 6) *recytacja*; 7) *czytanie*.*

V. Zadania domowe. Ćwiczenia różnego typu: ortograficzne, gramatyczne, stylistyczne (wypracowania stylistyczne).

W ciągu lekcji można stosować takie formy nauczania jak dialog, dyskusja, słuchanie ze zrozumieniem, czytanie tekstów i ich tłumaczenia.

III. Зразок ведення Журналу обліку роботи групи¹

I сторінка

Журнал
обліку роботи
студентів-практикантів
в ЗШ № _____

Спеціальність: _____

Термін практики: _____

Методисти кафедри слов'янських мов: _____

Методисти кафедри української мови _____

Методисти кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика _____

Методисти кафедри соціальної психології та
психології розвитку _____

Староста підгрупи _____

Директор школи _____

II сторінка

Список групи студентів-практикантів

1. _____
2. _____
3. _____

III сторінка

Облік відвідування студентами школи

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові студентів	Дата
1.		

¹ Щоденник підгрупи заповнює староста кожен день. Він має знаходитися постійно в школі в учительській або за домовленістю з дирекцією школи

Розподіл студентів

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові студентів	Клас	Прізвище, ім'я, по батькові вчителя-предметника та класного керівника
1.			

Розклад уроків з польської мови

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові студентів	Урок (за розкладом)	Місце проведення
1.			

Розклад уроків з української мови

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові студентів	Урок (за розкладом)	Місце проведення
1.			

Облік проведення студентами уроків польської мови

Прізвище, ім'я, по батькові студента

№ з/п	Дата	Тема уроку	Оцінка	Підпис вчителя	Підпис методиста
1.					

Облік проведення студентами уроків української мови²
Прізвище, ім'я, по батькові студента

№ з/п	Дата	Тема уроку	Оцінка	Підпис вчителя	Підпис методиста
1.					

Облік проведення студентами позакласних заходів
Прізвище, ім'я, по батькові студента

№ з/п	Дата	Тема позакласного заходу	Оцінка	Підпис вчителя	Підпис методиста
1.					

Облік відвідування школи керівниками-методистами кафедр³

№ з/п	Дата	Зміст роботи	К-сть годин	Підпис методиста
1.				

² На кожного студента відводиться окрема сторінка або дві, в залежності від кількості уроків

³ На кожного методиста відводиться окрема сторінка

IV. Зразок ведення Щоденника студента⁴

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника»

Факультет філології

Щоденник

виробничої навчально-виховної педагогічної практики

студента III курсу

на 20... –20... н.р.

Прізвище, ім'я, по батькові студента.....

Факультет

Спеціальність

Спеціалізація.....

Форма навчання

2 сторінка

Витяг з наказу

Згідно наказу № _____ від _____

Студент _____

Направляється для проходження педагогічної практики в

з _____ до _____

⁴ Цей щоденник веде кожен студент індивідуально і заповнює щодня. Він є основою для підготовки студентом звіту в кінці практики.

Методист кафедри слов'янських мов

Методист кафедри української мови

Методист кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені
Богдана Ступарика _____

Методист кафедри соціальної психології та психології розвитку

Школа _____

Клас _____

Учитель-предметник _____

Класовод _____

Заступник директора школи _____

Директор школи _____

3 сторінка

Список учнів _____ класу

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Суспільно-корисна робота учня в класі	Примітка
1			
2			
3			

3 сторінка

Розклад уроків _____ класу

	Понеділок	Вівторок
1.		1.
2.		2.
3.		3.
4.		4.

5. 6.		5. 6.	
1. 2. 3. 4. 5. 6.	Середа	1. 2. 3. 4. 5. 6.	Четвер
1. 2. 3. 4. 5. 6.	П'ятниця	1. 2. 3. 4. 5. 6.	Субота

Розклад уроків з предмета

Дні тижня	І зміна							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Понеділок								
Вівторок								
Середа								
Четвер								
П'ятниця								
Субота								

Розклад дзвінків

I зміна

1 урок

2 урок

II зміна

1 урок

2 урок

3 урок	3 урок
4 урок	4 урок
5 урок	5 урок
6 урок	6 урок

На наступних сторінках студент веде записи щодо проведеної навчально-виховної роботи та психолого-педагогічних спостережень за школярами:

Дата	Навчально-виховна робота та психолого-педагогічні спостереження за школярами

V. Статистичний звіт

Інформація	Кількісний показник
Усього провів уроків: З них на оцінку: відмінно добре задовільно незадовільно	
Відвідав уроків: з них уроків учителів-предметників уроків за спеціальністю уроків своїх товаришів	
Взяв участь у обговоренні уроків: з них уроків учителя-предметника уроків своїх товаришів	
Провів додаткових уроків (у незакріпленому класі)	
Провів позакласних заходів з них з предмету загально виховного характеру	
Виготовив наочного матеріалу до уроків	
Пропустив усього днів практики З них з поважних причин	
Самооцінка своєї педагогічної роботи	

Звіт студента-практиканта за педагогічну практику

I. Навчальна робота.

II. Виховна робота.

III. Висновки і пропозиції студента для оптимізації процесу організації, проведення, керівництва та атестації вробничої навчально-виховної педагогічної практики.

VI. Словник найбільш вживаних польсько-українських слів і зворотів, які використовуються на уроці⁵
Знайомство

Dzień dobry. Siadajcie. Poznajmy się. Nazywam się... Będę was uczyć (uczyła) języka polskiego Również będę waszym wychowawcą (wychowawczynią). Kto dzisiaj jest dyżurnym?	Добрий день. Сідайте. Тепер познайомимось. Мене звати ... Я буду вас вчити польську мову. Одночасно я буду вашим класним керівником. Хто сьогодні черговий?
--	--

Початок уроку

Proszę zająć swoje miejsca. Usiądź tutaj. Usiądź na swoim miejscu. Teraz sprawdzę obecność. Kogo dzisiaj nie ma? Czy ktoś jest nieobecny? Dzisiaj nie ma... Czy on (ona) jest chory? Dlaczego go (jej) nie ma? Dlaczego nie było cię w ... ?	Прошу зайняти свої місця. Сідай тут. Сядь на своє місце. Тепер перевіримо присутніх. Кого сьогодні немає? Хто відсутній? Сьогодні відсутній... Чи він (вона) хворий? Чому його немає? Чому тебе не було в ... ?
---	--

⁵ Словник складено на основі: Iluk J., Jarząbek K. *Polsko-rosyjski słownik wyrażen i zwrotów lekcyjnych*. Warszawa, 1996.

<p>Czy przyniosłeś zwolnienie lekarskie? Nie spóźniaj się. Dlaczego przychodzisz tak późno? Dobrze, ale na przyszłość nie spóźniaj się. Jaka jest dziś data? Proszę cię, podejdź do tablicy i napisz słowami datę i temat.</p>	<p>Чи ти приніс медичну довідку? Не спізнюйся. Чому приходиш так пізно? Добре, але більше не спізнюйся. Яке сьогодні число? Будь ласка, піди до дошки і напиши словами дату і тему.</p>
---	--

Закінчення уроку

<p>Lekcja jeszcze się nie skończyła. Do końca lekcji jest jeszcze... Mamy jeszcze trochę czasu. Proszę o spokój. Jeszcze nie skończyłem. Proszę, posiedźcie spokojnie jeszcze chwilę. Lekcja dobiega końca, dlatego musimy się pośpieszyć. Nie zamykajcie jeszcze zeszytów. Proszę nie zamykać jeszcze podręczników. Proszę jeszcze o chwilę uwagi. Jestem zadowolony z twojej pracy. Pracuj tak nadal. Jestem zadowolony (niezadowolony) z twojego wypracowania. Mógłbyś to napisać znacznie lepiej. Zrobimy to ... na następnej lekcji. Do tej rozmowy (do tego tematu) powrócimy na następnej lekcji.</p>	<p>Урок ще не закінчився. До кінця уроку ще є ... Ще маємо трохи часу. Тихо. Я ще не закінчив. Будь ласка, посидьте тихо ще хвилину. Урок скоро закінчиться. Треба поспішити. Ще не закривайте зошити. Прошу ще не закривати підручники. Прошу хвилину уваги. Я задоволений твоєю роботою. Так працюй і далі. Я задоволений (не задоволений) твоїм твором. Ти міг би написати значно краще. Зробимо те ... на наступному уроці. До цієї розмови (до цієї теми) повернемося на наступному уроці.</p>
--	---

<p>Czy dzwonek już był?</p> <p>Proszę jeszcze nie wstawać.</p> <p>Jeszcze nie wychodźcie.</p> <p>A teraz przerwa.</p> <p>Dzwonek. Kończymy.</p> <p>Na dziś wystarczy.</p> <p>Lekcja skończona.</p> <p>Już był dzwonek. Wychodzimy na podwórko.</p> <p>Możecie iść na przerwę.</p> <p>Dyżurni, otwórzcie, proszę, okna i przewietrzcie klasę.</p> <p>Kto zetrze tablicę?</p> <p>Niech dyżurny zetrze tablicę.</p> <p>Do następnej lekcji.</p> <p>Do jutra.</p> <p>No to do środy (do następnego tygodnia).</p> <p>Do widzenia.</p> <p>Nie zapomnijcie swoich rzeczy.</p> <p>Proszę nie tak głośno.</p> <p>Nie hałasujcie na korytarzu.</p> <p>Proszę przysunąć krzesła do stolików.</p>	<p>Чи був уже дзвінок?</p> <p>Прошу ще не вставати.</p> <p>Ще не виходьте.</p> <p>А тепер перерва.</p> <p>Дзвінок. Закінчуємо.</p> <p>На сьогодні досить.</p> <p>Урок закінчено.</p> <p>Уже був дзвінок. Виходимо на подвір'я.</p> <p>Можете іти на перерву.</p> <p>Чергові, відкрийте, будь ласка, вікна і провітрить клас.</p> <p>Хто витре дошку?</p> <p>Нехай черговий витре дошку.</p> <p>До наступного уроку.</p> <p>До завтра.</p> <p>В такому разі до середи (до наступного тижня).</p> <p>До побачення.</p> <p>Не забудьте свої речі.</p> <p>Будь ласка, не так голосно.</p> <p>Не шуміть в коридорі.</p> <p>Присуньте, будь ласка, крісла до столів.</p>
--	--

Письмо

<p>Teraz zajmiemy się pisaniem.</p> <p>Nypiszcie te wyrazy (przekłady, zdania) w zeszytach.</p> <p>Ten wyraz napiszemy na tablicy.</p> <p>Przepisujcie uważnie.</p>	<p>Тепер будемо писати.</p> <p>Напишіть ці слова (прикладі, речення) в зошитах.</p> <p>Це слово ми напишемо на дошці.</p> <p>Перепишуйте уважно.</p>
---	--

Zapiszcie to w swoich zeszytach.	Запишіть це у своїх зошитах.
Wypiszcie nieznane wam wyrazy.	Випишіть невідомі вам слова.
Napiszcie wszystkie wyrazy, które rozumiecie.	Напишіть усі слова, які розумієте.
Wykonajcie ćwiczenie pisemnie.	Виконайте вправу письмово.
Odpowiedźcie pisemnie na pytanie.	Дайте письмово відповідь на питання.
Zacznijcie pisać od nowej strony.	Почніть писати з нової сторінки.
Zostawcie margines.	Залишіть поля.
Napiszcie to najpierw na brudno.	Напишіть це спочатку на чернетці.
Przepiszcie to na czysto.	Перепишіть на чисто.
Zrobiłeś błąd ortograficzny.	Ти зробив орфографічну помилку.
Czy ten wyraz napisałeś poprawnie?	Чи це слово ти написав правильно?
Gdzie jest błąd?	Де є помилка?
Ten wyraz piszemy dużą czy małą literą?	Це слово пишемо з великої чи з малої букви?
Tutaj brakuje jednej litery.	Тут не вистачає однієї букви.
Ten wyraz piszemy inaczej.	Це слово пишемо інакше.
Ten wyraz piszemy przez ...	Це слово пишемо з ...
Tutaj wymawiamy ..., ale piszemy...	Тут вимовляємо ..., але пишемо ...
Popatrzcie uważnie na tablicę i powiedźcie, czy wszystko jest napisane prawidłowo.	Подивіться уважно на дошку і скажіть, чи все написано правильно.
Czy te wyrazy pisze się łącznie (oddzielnie, z myślnikiem)?	Ці слова пишуться разом (окремо, через дефіс)?
Tutaj powinno być ... zamiast	Тут повинно бути ... замість
Postaw kropkę na końcu zdania.	Постав крапку в кінці речення.
Postaw... (wykrzyknik, znak pytania, dwukropkę, średnik, myślnik).	Постав...(знак оклику, знак питання, двокрапку, крапку з комою, тире).
Otwórz (zamknij) nawias.	Відкрий (закрий) дужку.
Tutaj opuszczono znaki przestankowe.	Тут пропущено розділові знаки.

<p>W tym zdaniu brakuje przecinka przed ...</p> <p>Piszcie tak, abym mógł przeczytać.</p> <p>Piszcie starannie i czytelnie.</p> <p>Zwracajcie uwagę na pismo.</p> <p>Unikajcie poprawek (skreśleń, wymazywań).</p> <p>Nie jestem w stanie odcztać twego pisma.</p> <p>Dzisiaj napiszemy dyktando.</p> <p>Przygotujcie zeszyty (papier) i długopisy.</p> <p>Najpierw posłuchajcie całego tekstu.</p> <p>Posłuchajcie jeszcze raz pierwszego zdania.</p> <p>Będę dyktować po jednym zdaniu.</p> <p>Słuchajcie uważnie i piszcie.</p> <p>Przeczytam cały tekst jeszcze raz, a wy sprawdźcie, czy napisaliście dobrze.</p>	<p>В цьому реченні бракує коми перед ...</p> <p>Пишіть так, щоб я міг прочитати.</p> <p>Пишіть старанно і розбірливо.</p> <p>Зверніть увагу на письмо.</p> <p>Не виправляйте (не скреслюйте, не витирайте).</p> <p>Я не можу прочитати твій почерк.</p> <p>Сьогодні напишемо диктант.</p> <p>Приготуйте зошити (папір) і ручки.</p> <p>Спочатку послухайте цілий диктант.</p> <p>Послухайте ще раз перше речення.</p> <p>Я буду диктувати по одному реченню.</p> <p>Слухайте уважно і пишіть.</p> <p>Я прочитаю цілий текст ще раз, а ви перевірте, чи добре написали.</p>
--	--

Аудіювання

<p>Dzisiaj będziecie wykonywać ćwiczenia słuchowe.</p> <p>Posłuchajmy tego nagrania z kasyty.</p> <p>Słuchajcie uważnie.</p> <p>Posłuchajmy rozmowy ... (w biurze informacyjnym, w sklepie, na dworcu).</p> <p>Czy dobrze słyszycie?</p> <p>Słuchajcie, ale niczego nie piszcie.</p> <p>Posłuchajcie ... (całego tekstu, pierwszej części tekstu, ostatniego zdania).</p> <p>Posłuchajcie... (wiersza, piosenki, opowiadania).</p>	<p>Сьогодні будете виконувати слухові вправи.</p> <p>Послухаймо цей запис на касеті.</p> <p>Слухайте уважно.</p> <p>Послухаймо розмову ... (в довідковому бюро, в магазині, на вокзалі).</p> <p>Чи добре чуєте?</p> <p>Слухайте, але нічого не пишіть.</p> <p>Послухайте ... (цілий текст, першу частину тексту, останнє речення).</p> <p>Послухайте... (вірш, пісню, оповідання).</p>
--	--

<p>Teraz będziecie słuchać ... (dialogu, rozmowy telefonicznej, dyskusji) między ... i</p> <p>Napiszę na tablicy te wzrazy, których znajomość ułatwi wam zrozumienie tekstu.</p> <p>Tekst zawiera następujące nowe słowa: ...</p> <p>Posłuchajcie jeszcze raz tego nagrania przy otwartych (zamkniętych) książkach.</p> <p>Starajcie się zapamiętać to, co najważniejsze w tym tekście.</p> <p>Postarajcie się zrozumieć... (główny wątek opowiadania, treść).</p> <p>Słuchając po raz drugi, skoncentrujcie się na pytaniach, które zadaje ...</p> <p>Po wysłuchaniu tekstu po raz drugi będziecie ... (odpowiadać na pytania dotyczące treści, układać plan, prowadzić dialogi na podobne tematy).</p> <p>Zanotujcie w skróconej formie główne myśli zawarte w tym tekście.</p> <p>Słuchając tekstu, zanotujcie ważne fakty, nazwiska, daty.</p> <p>Wysłuchajcie tekstu i przekażcie wiernie jego treść.</p> <p>Przeznaczcie krótko treść wysłuchanego ... (tekstu, dialogu, opowiadania).</p> <p>Czy wszystko zrozumieliście?</p> <p>Co dla was jest niezrozumiałe?</p>	<p>Тепер будете слухати ... (діалог, телефонну розмову, дискусію) між ... і</p> <p>Я напишу на дошці ті слова, які допоможуть вам краще зрозуміти текст.</p> <p>У тексті є такі нові слова: ...</p> <p>Послухайте ще раз цей запис при відкритих (закритих) книжках.</p> <p>Старайтеся запам'ятовувати те, що в тексті найважливіше.</p> <p>Постарайтеся зрозуміти... (основну думку оповідання, зміст).</p> <p>Слухаючи текст другий раз, зосередьтеся на питаннях, які задає...</p> <p>Після прослухання тексту другий раз, будете ... (відповідати на питання, які стосуються змісту, складати план, складати діалоги на подібну тему).</p> <p>Запишіть в скороченій формі основну думку тексту.</p> <p>Слухаючи текст, запишіть важливі факти, прізвища, дати.</p> <p>Послухайте текст і передайте правильно його зміст.</p> <p>Перекажіть коротко зміст прослуханого ... (тексту, діалогу, оповідання).</p> <p>Чи ви все зрозуміли?</p> <p>Що ви не зрозуміли?</p>
--	---

<p>Jeśli coś jest dla was niezrozumiałe, to pytajcie.</p> <p>Na jakie części można podzielić tekst?</p> <p>Jakie pytania można sformułować do pierwszej części opowiadania?</p> <p>Powiedźcie, kto jest głównym bohaterem utworu, co mówi, gdzie i kiedy.</p> <p>Jak powinna brzmieć prawidłowa odpowiedź?</p> <p>Kto z was odpowiedziałby inaczej?</p>	<p>Якщо щось не розумієте, то питайте.</p> <p>На які частини можна поділити текст?</p> <p>Які питання можна поставити до першої частини тексту?</p> <p>Скажіть, хто є головним героєм твору, що говорить, де і коли?</p> <p>Як повинна звучати правильна відповідь?</p> <p>Хто з вас відповів би інакше?</p>
---	--

Читання

<p>Dzisiaj będziemy czytać nowy tekst.</p> <p>A teraz przeczytajcie tekst samodzielnie.</p> <p>Zaczynamy czytać.</p> <p>Kto zaczyna?</p> <p>Dlaczego nie czytasz?</p> <p>Czytaj, proszę.</p> <p>Przeczytaj najpierw tytuł.</p> <p>Kto jeszcze nie czytał?</p> <p>Czatajcie po kolei.</p> <p>A teraz przeczytamy ten tekst z podziałem na role.</p> <p>Kto chce przeczytać rolę ...</p> <p>Przeczytajmy to razem.</p> <p>Czytaj ... (wolniej, szybciej, głośniej, uważniej).</p> <p>Dobrze. Wystarczy.</p> <p>Chciałbym dzisiaj sprawdzić, jak przygotowaliście w domu czytanie tekstu.</p> <p>Zwracaj uwagę na akcent (wymowę).</p>	<p>Сьогодні будемо читати новий текст.</p> <p>А тепер прочитайте текст самостійно.</p> <p>Починаємо читати.</p> <p>Хто почне?</p> <p>Чому не читаєш?</p> <p>Читай, будь ласка.</p> <p>Прочитай спочатку заголовок..</p> <p>Хто ще не читав?</p> <p>Читайте почергово.</p> <p>А тепер прочитаємо цей текст за ролями.</p> <p>Хто хоче читати роль ...</p> <p>Прочитаймо це разом.</p> <p>Читай ... (повільніше, швидше, голосніше, уважніше).</p> <p>Добре. Вистачить.</p> <p>Я хотів би сьогодні перевірити, як ви приготували читання тексту вдома.</p> <p>Звертай увагу на наголос (вимову).</p>
---	--

<p>To słowo wymawia się tak: ...</p> <p>Czytałeś ... (dobrze, źle, bez błędów).</p> <p>Czytasz o wiele lepiej.</p> <p>Dziś czytałeś znacznie lepiej niż ostatnim razem.</p> <p>Masz jeszcze trudności z czytaniem.</p> <p>Nauczcie się w domu czytać ten tekst.</p> <p>Chcę wam polecić przeczytanie ciekawego ... (artykułu, bajki, opowiadania).</p>	<p>Це слово вимовляється так: ...</p> <p>Ти читав ... (добре, зле, без помилок).</p> <p>Читаєш набагато краще.</p> <p>Сьогодні ти читав краще, ніж останнього разу.</p> <p>Ти маєш ще труднощі з читанням.</p> <p>Навчіться вдома читати текст.</p> <p>Я хочу порекомендувати вам цікаву ... (статтю, казку, оповідання).</p>
--	---

Оцінка знань і умінь учнів

<p>Dobrze opanowałeś ten materiał.</p> <p>Powinneś otrzymać</p> <p>Postawiłem ci [Tę ocenę] wpiszę do dziennika.</p> <p>Jutro wam powiem, co dostaliście z pracy kontrolnej.</p> <p>Będę ci pytać w najbliższym czasie.</p> <p>Zastanowię się jeszcze, co ci postawię na koniec lekcji.</p> <p>Twoje wyniki są ... (dobre, słabe).</p> <p>Za ustną odpowiedź otrzymałeś piątkę, a za pracę domową – dwójkę.</p> <p>Bardzo ... (dobrze, źle) odpowiadałeś.</p> <p>Dwójkę dostałeś za odpisywanie od sąsiada.</p>	<p>Ти добре засвоїв матеріал.</p> <p>Ти повинен отримати</p> <p>Я поставив тобі... . [Цю оцінку] я поставлю в журнал.</p> <p>Я завтра скажу, що ви отримали за контрольну роботу.</p> <p>Я буду тебе питати в найближчий час.</p> <p>Я ще подумаю, що поставлю тобі під кінець уроку.</p> <p>Твої результати ... (добрі, погані).</p> <p>За усну відповідь ти отримав п'ятірку, за домашнє завдання – двійку.</p> <p>Ти відповідав дуже ... (добре, зле).</p> <p>Ти отримав двійку за списування у сусіда.</p>
---	--

Робота біля дошки

<p>Kto chce iść do tablicy?</p> <p>Chodź do tablicy.</p>	<p>Хто хоче йти до дошки?</p> <p>Іди до дошки.</p>
--	--

<p>Kto nie był jeszcze przy tablicy?</p> <p>Masz tu kredę i pisz.</p> <p>Zapiszmy na tablicy wyrazy.</p> <p>Napisz na tablicy temat lekcji.</p> <p>Wszyscy patrzą na tablicę.</p> <p>Proszę popatrzeć na zdania (przykłady) zapisane na tablicy.</p> <p>Poprawcie błędy na tablicy.</p> <p>Czy to słowo (zdanie) jest napisane poprawnie?</p> <p>Jaki błąd zrobiła ...?</p> <p>Jak poprawnie pisze się ten wyraz?</p> <p>Popatrzcie uważnie. Czy są jeszcze błędy na tablicy?</p> <p>Kto zauważył błąd?</p> <p>Czy teraz jest już wstystko dobrze?</p> <p>Przepiszcie to z tablicy.</p> <p>Czytamy zdania z tablicy.</p> <p>Porównajcie tekst w podręczniku z tekstem na tablicy.</p>	<p>Хто ще не був біля дошки.</p> <p>Ось тобі крейда і пиши.</p> <p>Запишімо на дошці слова.</p> <p>Напиши на дошці тему уроку.</p> <p>Усі дивіться на дошку.</p> <p>Прошу подивитися на речення (приклад), які записані на дошці.</p> <p>Виправте на дошці помилки.</p> <p>Чи це слово (речення) написано правильно?</p> <p>Яку помилку зробила ...?</p> <p>Як правильно пишеться це слово?</p> <p>Подивіться уважно. Чи є ще помилки на дошці?</p> <p>Хто зауважив помилку?</p> <p>Чи тепер уже все добре?</p> <p>Перепишіть це з дошки.</p> <p>Читаємо речення з дошки.</p> <p>Порівняйте текст у підручнику з текстом на дошці.</p>
---	--

Дисципліна на уроці

<p>Proszę o spokój.</p> <p>Proszę przestać rozmawiać.</p> <p>Nie przekrzykujcie się wzajemnie.</p> <p>Nie przerywajcie mu.</p> <p>Siedźcie cicho.</p> <p>Nie przeszkadzaj pozostałym uczniom.</p> <p>A teraz uwaga.</p> <p>Skoncentrujcie się.</p> <p>Proszę uważnie słuchać.</p>	<p>Прошу тишини.</p> <p>Перестаньте, будь ласка, розмовляти.</p> <p>Не перекрикуйте один одного.</p> <p>Не перебивайте його.</p> <p>Сидіть тихо.</p> <p>Не заважайте іншим учням.</p> <p>А тепер увага.</p> <p>Зосередьтеся.</p> <p>Прошу уважно слухати.</p>
---	---

Czy ty w ogóle słuchasz?	Чи ти взагалі слухаєш?
Nie odpisujcie od siebie.	Не списуйте один в одного.
Nie zagląдай sąsiadowi do zeszytu.	Не заглядай у зошит до сусіда.
Nie podpowiadaj.	Не підказуй.
Nikt już nie wstaje z miejsca.	Ніхто уже не встає з місця.
Zostań na swoim miejscu.	Залишись на своєму місці.
Przestań podpowiadać.	Перестань підказувати.
Nie spóźniaj się na lekcje.	Не спізнюйся на уроки.
Mówcie pojedynczo.	Говоріть по одному.
Podnieś rękę.	Підніми руку.
Kto (z was) chce coś powiedzieć, podnosi rękę.	Хто (з вас) хоче щось сказати, нехай підніме руку.
Kto (z was) zna odpowiedź, niech podniesie rękę.	Хто (з вас) знає відповідь, нехай підніме руку.

Література

1. Кравчук А., Ковалевський Є. Методика викладання польської мови. Мова і культура в полоністичній дидактиці в Україні: підручник для вищих навч. закладів. Київ, 2017.
2. Кравчук А. Польська вимова з елементами правопису (для українців, що вивчають польську мову). Київ, 2012.
3. Мацькович М.Р., Біла С.Я., Островська Д. Д. та ін. Програми з польської мови та культури для позашкільних навчальних закладів. Дрогобич, 2010.
4. Освітні технології: Навчально-методичний посібник. за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
5. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід.: метод. посіб. Київ: А.П.Н., 2002. 136 с.
6. Kowalewski J. Poradnik metodyczny dla nauczycieli i studentów polonistyki na Ukrainie. Materiały robocze, fragmenty. Warszawa, 2017.
7. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po polsku 1. Kraków, 2005.

8. Miodunka W. Cześć, jak się masz? Kraków, 2002.
9. Seretny A., Lipińska E. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. Kraków, 2005.
10. Bartnicka B. (i in.). Uczmy się polskiego. Podręcznik języka dla cudzoziemców, cz. I. Warszawa, 1994.
11. Pasieka M. Język polski dla cudzoziemców. Ćwiczenia dla początkujących. Wrocław, 2001.